

**Тақырыбы: Тұлғалықтың жалпы және еңбек
мотивациясы.
Қажеттіліктің қанағаттылығы,
мотивациялық бағыт**

**Орындаған: Бектенов Р.Д.
Топ: 13-001-01**

Жоспары

- **Кіріспе**
- **Мотивация қағидалары және оның мінездемесі**
- **Адамның мотивациялық күйі**
- **Мақсат**
- **Қызығушылық**
- **Қалау**
- **Қорытынды**
- **Қолданылған әдібиеттер**

Кіріспе

□ **Мотивация** — мақсатылықтың анықталған жүйкелік жүйесін оятаушы, организмнің жылдамдығын күшейтуші жүйе. Мотивациялық күшке ми қабығының сенсорлы оятушы күшіне немесе жнілдетуіне байланысты. Сыртқы стимулдардын ынғайлылығы ауқымды сапасы организмдегі мотивациялық күйге қатысты.

Мамандық таңдау мотивтерін анықтаудың ғылыми негіздері

DATALIFE ENGINE
SOFTNEWS MEDIA GROUP

Мотивация қағидалары және оның мінездемесі

Мотивация күрделі психофизиологиялық күйдін динамикалық, иерархиялық іс-әрекетке итермеулеуші күштің негізі болып табылады. Қарастылып отырған жағдайдың күрделісі барлық іс-әрекет – еңбек, қарам-қатынас, таным т.б – полимотивировталған. Ол бір ғана мотивпен емес күрделілігімен ерекшеленеді. Кейбір мотивтер бір – бірін толықтырып отырады, кейбіреуі конфликттік жағдайда болады. Олар бір бірін күшейтеді немесе адамдағы іс-әрекетті төмендетеді ақыр соңында ол не себепті олай жасағанын анықтауы қиын болады. Адамдағы мотив саналы түрде жүзеге асырылады. Сондықтан бөлек құрастырылған күрделі мотивациялық комплекстан мотивациялық процесс бөлек қарастырылмайды.

более 400 млн
предприниматели

430 млн
безработные

1,9 млрд
слишком молоды для
работы (от 0 до 15 лет)

577 млн
старше
64 лет

ЧЕМ ЗАНЯТЫ

7

МИЛЛИАРДОВ

ЛЮДЕЙ?

800 млн
работают в
промышленности

1,4 млрд заняты
в сельском хозяйстве

1,7 млрд
работают в
сфере услуг

Адамның мотивациялық күйіне: құрылым, қызығушылық, ниет, ұмтылу және әуестік.

Құрылым — бұл анықталған стереотиптерге сәйкес жағдайға жеке бір күйге дайындық. Бұл дайындық бұрынғы стереотипті әрекетті тудырушы. Құрылым санасыз әрекетті актілеу яғни санасыз болатын іс-әрекет мақсатын жасау. Құрылымның мынандай түрлері бар:

- Ситуативті-қозғалғыштық (моторлы) құрылым (мысалы, адам мойынының қозғалғыштығы).
- Сенсорно-перцептивті құрылым (сигнал күту, анықталған сигналға дыбыстық өң беру).
- Социальды-перцептивті құрылым— әлеуметтік стереотиптерді объективті түрде қабылдау.
- Когнитивті — танымдылық — құрылым.
- Мнемикалық құрылым— берілген материалдарды есте сақтау.

Мақсат дегеніміз, болашақ әрекет нәтижесін саналы түрде елестету.

Бұл тұлғаның әрекет мәнін қабылдауы. Мысалы, саяхатқа аттану үшін билет сатып алу керек, киімдерді жинап, межелі жерге жету қажет. Осылардың барлығы мотивтер аясына қатысты болғандықтан, алға қойылған және қабылданған мақсаттарға тұлғаның қол жеткізуі қажет. Әйтпегенде, олар субъект үшін мәнсіз болар еді.

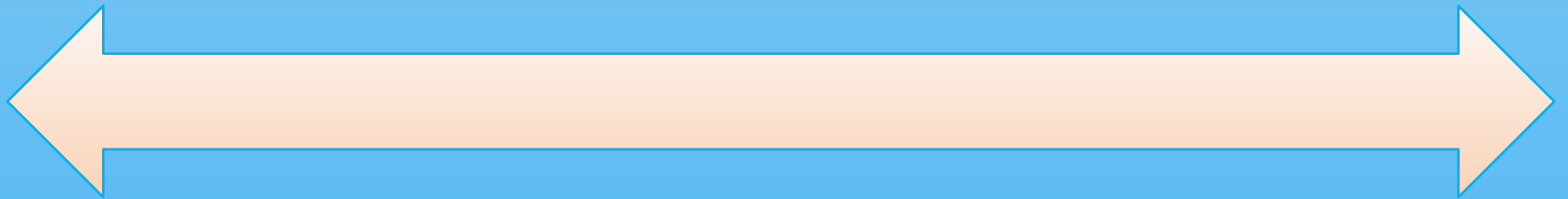

Адамның мотивациялық күйі психикалық бейнесінің негізі, адамның өмір әрекетіндегі индивидтік және жекелік қабілеті. Бұл бейне мынандай түрмен беріледі, қызығушылық, ниет, ұмтылу және әуестік.

Қызығушылық — бір затқа қатысты көріністерге ара қатынасы нәтижелігі оның мағынасының және эмоциональды мәнді жағдайдың тарту күші. Адамның мүдделері оның қажеттілігінің жүйесімен анықталады, бірақ байланыс мүдде қажеттіліктермен тік, және анда-санда аңғарылмайды. Сәйкес қажеттіліктермен мүдделер мазмұнға бөлінеді, кеңінен алғанда (шектеулі және жан-жақты) және тиянаққа (өткінші және төзімді). Анық және қосарлы мүдделер (олай, айталық, айқында- сатушымен алушыға мүдде қосарлы болып табылады, сол сияқты түзу оның мүддесі тауарды сатуы болып табылады) ажыратылады. Мүдделер салмақты және жағымсыз болуы мүмкін. Олар тек адамды қызметке ынталандырады, бірақ онда өзі белгілі бір нысанға келеді. Адамның мүдделері көңіл толықтырарлық болуы мүмкін.

Қалау – мотивті жағдай ол бірнеше қажеттіліктер мен оның қанағаттанудан туындайды. егер қажеттілік қанағаттандырылмаса, онда ниеттену күші жоғары болады. Адамның белгілі бір әрекеттерге ұмтылуы ниет болып табылады. Ұмтылудың көп түрлілігі қорқыныш туғызуға мүмкін яғни тұрақты эмоционалды ұмтылу нақты объектіге байланысты, ұмтылу барлық ұмтылыс күштеріне жауап бере отырып барлық адам әрекетіне жауап береді. Адамның белгілі бір әрекет түріне нақты ұмтылысы бейімделуге әкеледі. Белгілі ір объектіге қатты бейімделу елуге әкеледі.

Қорытынды

- **Мотивті іс-әрекетті оятушы күш және ол белгілі қажеттіліктерді қанағаттандыруға бағытталады; мотив ретінде жеке тұлғаның қызығушылықтары, әлеуметтік құрылымдар, құндылықтар, идеалдар әсері алынады деген пікірді ұстанамыз. Мотивтің мотивациядан айырмашылығы, мотив – субъектінің тұрақты, жеке басына тән қасиеті және белгілі бір іс-әрекет жасаудағы ішкі оятқыш күші болып табылады**

Қолданылған әдебиеттер

- 1. Юрчук В.В. Современный словарь по психологии. – М.: «Современное слово», 1998 г.
- 2. Кордуэлл М. Психология. А-Я.: Словарь – справочник. – М.: Фаир-Пресс, 1999 г.
- 3. Маркова А.К. Мотивация учения и ее воспитание у школьников. – М.: Педагогика, 1983 г.
- <http://www.vestnik-kafu.info/journal/1/26/>

Назарларыңызға рахмет